

Sygn. akt I C 415/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Fiałkowska – Sobczyk

Protokolant: Aneta Łokaj

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko L. L. (1)

o zapłatę

I. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w dniu 13 lutego 2013 r. w sprawie I Nc 52/13, w części, tj. co do kwoty 212 427,68 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 maja 2012 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego L. L. (1) na rzecz strony powodowej (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 7 217 zł tytułem dalszych kosztów procesu.

Na oryginale właściwy pospis.

Sygn. akt IC 415/13

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. we W. wniósł w postępowaniu nakazowym o orzeczenie nakazem zapłaty aby pozwany L. L. (1) zapłacił z weksla kwotę 220 850,68 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 maja 2012 r. oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód podał, że jest w posiadaniu weksla własnego na zlecenie wystawionego przez pozwanego na kwotę wskazaną w pozwie. Weksel został wystawiony na pokrycie należności wynikającej z umowy leasingu nr (...). W związku z zaległościami w spłacie rat leasingowej umowa leasingu została rozwiązana przez powoda i po jej rozliczeniu weksel został wypełniony zgodnie z treścią deklaracji wekslowej. Powód wezwał pozwanego do zapłaty należności, jednak pozwany nie uregulował swego zobowiązania.

Nakazem zapłaty z dnia 13.02.2013 r. orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Od powyższego nakazu pozwany wniósł zarzuty (k.27-29) domagając się uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa w całości.

Pozwany podniósł zarzut naruszenia porozumienia wekslowego przy wypełnianiu weksla in blanco, albowiem przede wszystkim błędnie określono wysokości zobowiązania. W ocenie pozwanego żądana kwota 220 850,68 zł jest rażąco nieadekwatna do kwoty ewentualnego zadłużenia. Ponieważ jednak pozwany nie ma wiedzy na temat warunków

dokonanej transakcji sprzedaży przedmiotu leasingu po jego zwrocie przez pozwanego, w tym uzyskanej ceny sprzedaży i poniesionych w związku z tym kosztów, wniósł o zobowiązanie powoda do przedłożenia dokumentów potwierdzających wysokość poniesionych przez niego kosztów, w tym kosztów naprawy, ekspertyzy i windyacji.

Powód w odpowiedzi na zarzuty (k.53-55) zaprzeczył wszelkim podniesionym zarzutom i podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Wskazał, że poszczególne należności, składające się na zobowiązanie pozwanego, zostały wskazane przez stronę powodową w wezwaniu do wykupienia weksla. Pozwany składając zarzuty miał świadomość tego co składa się na zobowiązanie wekslowe, mimo to nie zakwestionował żadnej z kwot. To na pozwanym spoczywa ciężar dowodu wykazania, że wpisana na wekslu kwota jest nieprawidłowa. Strona powodowa, poza ceną sprzedaży pojazdu nie odniosła żadnych korzyści po odzyskaniu od pozwanego przedmiot leasingu.

Pozwany (k.95-96) w kolejnym piśmie procesowym wskazał przede wszystkim, że przyjęta przez powoda wartość sprzedaży netto przedmiotu leasingu w kwocie 120 000 zł jest nieadekwatna do rzeczywistej wartości rynkowej przedmiotu oraz podał, iż kwota przedstawiona do rozliczenia przez powoda z tytułu poniesionych kosztów naprawy przedmiotu leasingu na kwotę 8 423 zł netto nie dotyczy przedmiotu leasingu lecz innego przedmiotu określonego jako (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 08.08.2008 r. powód (...) S.A. we W. zawarł z pozwanym L. L. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...), umowę leasingu operacyjnego nr (...), w ramach której powód jako leasingodawca zobowiązał się nabyć od dostawcy i oddać pozwanemu - leasingobiorcy do używania przedmiot leasingu – ładowarkę teleskopową (...) rok prod. 2008 r. Wartość ofertowa zakupu wyniosła 225 000 zł. Zgodnie z umową leasingu pozwany zobowiązany był do uiszczenia 60 miesięcznych rat leasingowych w wysokości 1.6745% wartości ofertowej zakupu oraz do ponoszenia innych należności wynikających z umowy.

Integralną części umowy leasingu operacyjnego stanowiły Ogólne Warunki Umów Leasingu (O.W.U.L.).

Zgodnie z par. 20.1 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu w przypadku opóźnienia płatności którejkolwiek z rat leasingowych leasingobiorca ponosi odsetki w podwójnej ustawowej wysokości. Niezależnie od tego leasingobiorca może rozwiązać umowę leasingu za skutkiem natychmiastowym, po uprzednim wyznaczeniu dodatkowego terminu na piśmie, o ile opóźnienie przekroczy 14 dni. W takim przypadku leasingodawca ma prawo do natychmiastowego przejęcia przedmiotu leasingu i żądać zapłaty wszystkich pozostałych opłat wraz z równowartością ceny sprzedaży poleasingowej. Wysokość pozostałych do uiszczenia opłat pomniejsza się o wartość netto uzyskaną za sprzedaży przedmiotu leasingu o ile sprzedaż ta odbędzie się w terminie 60 dni od daty przejęcia przedmiotu leasingu.

(dowód: umowa leasingu z dnia 08.08.2008 r. k. 117-119 wraz z O.W.U.L. k. 120-122);

Leasingobiorca tytułem zabezpieczenia realizacji postanowień umowy przekazał leasingodawcy podpisany przez siebie weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, w której wskazał, że (...) S.A. ma prawo wypełnić w każdym czasie weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu z tytułu umowy leasingu operacyjnego nr (...), łącznie z odsetkami oraz kosztami z jakiego bądź tytułu powstałymi oraz weksel ten opatrzyć datą płatności według swojego uznania .

(dowód: weksel i deklaracja wekslowa k.4-5);

Leasingobiorca L. L. (1) pozostawał w opóźnieniu z zapłatą rat leasingowych od stycznia 2011 r.

Wobec niedokonania w terminie należnych opłat z tytułu zapłaty rat leasingowych strona powodowa (...) S.A. pismem z dnia 05.08.2011r. rozwiązała z pozwanym umowę leasingu operacyjnego nr (...) z powodu naruszenia par.17,18,19 O.W.U.L. i zażądała natychmiastowego i bezwarunkowego zwrotu przedmiotu leasingu informując, że ostateczne rozliczenie umowy nastąpi po ewentualnej sprzedaży przedmiotu leasingu.

(dowód: pismo z dn. 05.08.2011r. k. 69);

Na dzień 14.05.2012 r. zadłużenie pozwanego wynosiło 66 775,13 zł. Od kwoty zadłużenia naliczone zostały odsetki ustawowe w wysokości 12 395,87zł.

(dowód: nota odsetkowa z dnia 14.05.2012 r. k. 8, wezwanie do wykupienia weksła k.6);

Przedmiot leasingu - ładowarka teleskopowa (...) po jej odbiorze od pozwanego (18.10.2011r.) została sprzedana osobie trzeciej w lutym 2012 r. za kwotę 120 000 zł netto. W związku z odbiorem przedmiotu leasingu i przygotowaniem go do dalszej sprzedaży powód poniósł koszty windykacji - 4 000 zł, oraz koszty ekspertyzy w wysokości 200 zł,

(dowód: protokół odbioru pojazdu z dnia 18.10.2011r k.71, odpis faktury VAT nr (...) dotyczącej sprzedaży przedmiotu leasingu k.71, faktura VAT nr (...), k.73-75, faktura VAT NR (...) za ekspertyzę przedmiotu leasingu k.83);

Po rozliczeniu umowy leasingu powód uzupełnił weksel in blanco i wezwał pozwanego do wykupienia weksła w dniu 28.05.2012r. Weksel został wypełniony na sumę 220 850, 68 zł.

Na wymienioną kwotę wekslową złożyły się:

- zaległości wynikające z wystawionych faktur zgodnie z załącznikiem- 66 775, 13zł,
  - przyszłe raty wraz z wartością wykupu w wysokości 64 404,52zł CHF przeliczone wg obowiązującego kursu- 249 056, 68zł,
  - odsetki od nieterminowych płatności na dzień 05.08.2011r. - 12 395,87 zł,
  - koszty naprawy i przygotowania do sprzedaży - 8 423 zł,
  - koszty ekspertyzy 200 zł,
  - koszty windykacji 4 000zł,
  - odliczona wartość sprzedaży netto pomniejszająca przyszłe raty - 120 000zł,
- łącznie 220 850, 68zł.

Pozwany pomimo wezwania do wykupu weksła nie uregulował należności wekslowej.

(dowód: wezwanie do wykupienia weksła z dnia 14.05.2012r, k. 6).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w znacznej części należało uwzględnić.

Powód (...) S.A. dochodził swojej należności z weksła in blanco wystawionego na kwotę 220 850,68 zł. Podstawą roszczenia powoda stanowił sam fakt posiadania należycie wypełnionego weksła mającego wszystkie cechy wskazane w art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe. Na podstawie przedłożonego dokumentu z weksła Sąd Okręgowy wydał w dniu 13 lutego 2013r. nakaz zapłaty i żądanie powoda co do kwoty 220 850,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi uwzględnił w całości. Prawdziwość i treść weksła nie budziła wątpliwości Sądu.

Zgłaszając zarzuty przeciwko nakazowi zapłaty dnia 13.02.2013r. pozwany L. L. (1) nie wskazywał na kwestie formalne wypełnienia weksła wynikające z prawa wekslowego. Zgłoszone zarzuty dotyczyły jedynie stosunku podstawowego, który stanowił podstawę określenia wysokości sumy wekslowej, na jaką przedmiotowy weksel in blanco mógł zostać wypełniony. W dołączonej do weksła deklaracji wekslowej strony wskazały, że (...) S.A. mógł wypełnić weksel w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu z tytułu umowy leasingu operacyjnego nr (...), łącznie z odsetkami oraz kosztami.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że wystawienie weksła in blanco stwarza specjalny rodzaj zobowiązania wekslowego, który różni się od abstrakcyjnego zobowiązania wynikłego z wydania weksła całkowicie wypełnionego. W sytuacjach w których mamy do czynienia z weksłami in blanco, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym i literaturą przedmiotu, przyjmuje się, że abstrakcyjny charakter zobowiązania dłużnika wekslowego ulega daleko idącemu ograniczeniu i dłużnik ten może podnieść w stosunku do wierzyciela wekslowego zarzuty nie tylko formalne, wynikające z prawa wekslowego, ale również z treści zawartego porozumienia (a w szczególności zarzut wypełnienia weksła niezgodnie z porozumieniem) i z treścią łączącego strony stosunku podstawowego (art. 10 i art. 17 Prawa wekslowego). Dłużnik może wówczas bez ograniczeń powoływać się na zarzuty pozawekslowe, wynikające ze stosunku podstawowego (M. Czarnecki, L. Bagińska: Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, C.H. Beck, 2 wydanie, str. 44-45; A. Szpunar: Komentarz do prawa wekslowego i czekowego, Wyd. Prawnicze, 3 wydanie, str. 103). Niemniej jednak ciężar dowodu, że roszczenie powoda z tego stosunku w całości albo w części nie istnieje, spoczywa na pozwanym (tak Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNCP 1968, nr 5, poz. 79).

Dokonując oceny stosunku podstawowego będącego podstawą wystawienia i uzupełnienia weksła in blanco wskazać trzeba, co jest bezsporne, że pozwany zaprzestał płacenia rat leasingowych wynikających z umowy jaką zawarł z powodem. Kwota zadłużenia z tytułu wystawionych faktur wraz z należnymi odsetkami jak i należności z tytułu przyszłych rat leasingowych nie była kwestionowana przez pozwanego. Poza sporem było też, że powód na podstawie łączącej strony umowy skutecznie wypowiedział umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym. Spór koncentrował się wokół kwoty uzyskanych korzyści materialnych z tytułu sprzedaży przedmiotu leasingu i poniesionych w związku ze sprzedażą nakładów po jego odzyskaniu przedmiotu od pozwanego. Jak wynika z treści łączącej strony umowy leasingowej (par. 20 ust. 1 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu) w razie przedterminowego rozwiązania umowy leasingu leasingodawca ma prawo żądać zapłaty wszystkich pozostałych opłat leasingowych wraz z równowartością ceny sprzedaży poleasingowej. Wysokość pozostałych do uiszczenia opłat pomniejsza się o wartość netto uzyskaną za sprzedaży przedmiotu leasingu o ile sprzedaż ta odbędzie się w terminie 60 dni od daty przejęcia przedmiotu leasingu. Również art. 709¹⁵ k.c. stanowi, że w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu.

Pozwany w swoich zarzutach wskazywał przede wszystkim że przyjęta przez powoda wartość sprzedaży netto przedmiotu leasingu w kwocie 120 000 zł jest nieadekwatna do rzeczywistej wartości rynkowej przedmiotu. Zanegował też jedną z przedstawionych do rozliczenia przez powoda faktur z tytułu poniesionych kosztów naprawy przedmiotu leasingu W związku z tym wskazywał, że dochodzona przez powoda suma zobowiązania wekslowego jest nieuzasadniona.

Pierwszy z podniesionych zarzutów nie zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Sądu brak jest podstaw do przyjęcia że korzyścią finansującego, która może odliczyć na podstawie art. 709¹⁵ k.c. w wypadku wypowiedzenia umowy z winy korzystającego jest wartość rynkowa przedmiotu leasingu, a więc wartość za jaką potencjalnie może on zbyć przedmiot leasingu, a nie rzeczywista wartość uzyskana ze sprzedaży przedmiotu leasingu. Utożsamianie korzyści finansującego z wartością rynkową przedmiotu leasingu stałoby w sprzeczności z postanowieniem umowy stron zawartej w cyt. powyżej par. 20 ust. 1 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu. Także w wyroku z dnia 28.01.2010r. ICSK 216/2009 (Lex Polonica 2137910) Sąd Najwyższy uznał, że na podstawie art. art. 709¹⁵ k.c. uwzględnione mogą zostać korzyści związane ze sprzedażą przedmiotu leasingu lub oddaniem go w leasing lub dzierżawę. Jak wskazał również Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 25.04.2012 r. (I ACa 369/12) art. 709¹⁵ k.c. przede wszystkim ma na celu zrekompensowanie szkody poniesionej przez leasingodawcę, zakupującego przedmiot leasingu z własnych środków, wedle wyboru leasingobiorcy, z zamiarem osiągnięcia zysku z oddania go do używania, a nie na potrzeby własne. Cel kompensacyjny zostaje spełniony przez natychmiastową spłatę wszystkich przewidzianych umową, niezapłaconych jeszcze rat, pomniejszonych o korzyści wynikające z wcześniejszej spłaty oraz przedwczesnego rozwiązania umowy. Nie jest taką korzyścią samo odzyskanie przedmiotu leasingu, skoro w założeniu nie miał on

służyć leasingodawcy i jako taki jest dla niego bezwartościowy. Jest nią natomiast bądź to zysk z powtórnego oddania rzeczy w leasing bądź to cena z jej sprzedaży, przy czym leasingobiorca, który doprowadził do rozwiązania umowy, nie może oczekiwać od leasingodawcy ponadprzeciętnego wysiłku w poszukiwaniu kolejnego leasingobiorcy czy optymalnego nabywcy (LEX nr 1238483). Byłoby nadmiernym w stosunku do strony powodowej wymaganiem aby w każdej sytuacji sprzedaży przedmiotu leasingu uzyskiwała wartość takiego przedmiotu odpowiadającą ściśle rynkowej wartości tego przedmiotu, skoro sprzedaż poleasingowa odbywa się w warunkach wymuszonych odbiegających od rynkowych. Niezależnie od tego wskazać trzeba, że strona powodowa dołożyła należytej staranności aby przedmiot leasingu został sprzedany po najwyższej cenie.

Po odzyskaniu przedmiotu leasingu w dniu 18.10.2011r. Strona powodowa przystąpiła niezwłocznie do procedury jego sprzedaży. Została sporządzona wycena przedmiotu leasingu i pojazd został wystawiony na aukcji internetowej. W związku z brakiem ofert cena była kilkakrotnie obniżana i dopiero przedmiot leasingu został zbyty w lutym 2012 r., za cenę która zresztą nie odbiegała w sposób znaczący od przedstawionych przez pozwanego ofert sprzedaży tego pojazdu na rynku zachodnim. Strona powodowa nie miała wpływu na niekorzystną sytuację na rynku, ograniczającą popyt, która zbiegła się ze sprzedażą pojazdu i nie mogła mieć wpływu na uzyskaną cenę. Pozwany mógł zresztą sam wskazać nabywcę, miał bowiem prawo uczestniczenia w sprzedaży przedmiotu leasingu w szczególności poprzez wskazanie osób zainteresowanych nabyciem własności przedmiotu leasingu (par 20 ust 3 OWUL). Aktywność pozwanego w tej mierze leżała w jego interesie zważywszy, że sprzedaż pojazdu za wyższą kwotę prowadziłaby do pomniejszenia zobowiązań, a mimo tego pozwany nie podjął żadnych działań by przedmiot leasingu został sprzedany. Uznać zatem należało, że powód w sposób właściwy rozliczył uzyskane korzyści majątkowe poprzez przyjęcie ceny sprzedaży pojazdu netto. W związku z tym Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wartości rynkowej zbytego przedmiotu leasingu albowiem dowód ten nie mógł mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Również prawidłowo powód doliczył do wysokości dochodzonego odszkodowania należności z tytułu windykacji (4 000 zł) i ekspertyzy przedmiotu leasingu (200 zł). Niewątpliwie wydatki te pozostają w adekwatnym związku przyczynowo - skutkowym z czynnościami, które winny być podjęte przez leasingodawcę w ramach rozliczenia umowy leasingu.

Na uwzględnienie natomiast zasługiwał drugi z podniesionych przez pozwanego zarzutów. Istotnie bowiem przełożona przez powoda faktura VAT nr (...) z dnia 28.10.2011 r. nie dotyczy przedmiotu leasingu objętego umową nr (...). Z treści niniejszej faktury wystawionej przez transport ciężarowy R. T. wynika, że usługa naprawy dotyczyła maszyny firmy (...) tj. maszyny zupełnie innego typu niż maszyna której dotyczy przedmiotowe postępowanie. Maszyna (...) to koparko - ładowarka a nie ładowarka teleskopowa. W związku z powyższym kwota 8 423 zł netto została nieprawidłowo doliczona do wysokości poniesionych przez powoda kosztów naprawy i przygotowania do sprzedaży przedmiotu leasingu. Na tej podstawie Sąd uznał, że weksel w tym zakresie został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową i pomniejszył należności powoda z tytułu rozliczenia umowy leasingu o wskazaną kwotę 8 423 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd uchylił w tym zakresie nakaz zapłaty wraz z przysługującymi od tej kwoty odsetkami ustawowymi w punkcie I sentencji wyroku zgodnie z treścią art. 496 k.p.c. i powództwo w tej części oddalił w punkcie II sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie co do odsetek znajduje podstawę w regulacjach prawa wekslowego, które dopuszczają dochodzenie odsetek w wysokości ustawowej, naliczanych od sumy wekslowej od dnia płatności do dnia zapłaty, w odniesieniu do weksli wystawionych i płatnych w Polsce (por. art. 28 i 48 prawa wekslowego).

Podstawę orzeczenia o kosztach w punkcie III sentencji wyroku stanowił przepis art. 100 zdanie drugie k.p.c., zgodnie z którym Sąd obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu całości kosztów albowiem powód uległ tylko co do nieznaczącej części swojego żądania.

Na zasądzoną kwotę złożyły się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7 200 zł ustalone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu oraz opłata od pełnomocnictwa 17 zł.